

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Aliquis emit furtum scienter dupliciter

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Statim haberet suspicio cur corā eo nō celebraret. z illo mō statim generatū
 tur scandalū tali. Rūdetur q̄ p̄fessor in hoc casu in q̄tū p̄t debet vitare ne
 celebret corā eo in q̄tū est sine scādalo. z ergo si celebrat corā eo z scanda
 lū evitare nō p̄t p̄ter hoc nō suspēdit ab officio. q̄ scit tale crīmen sicut de
 us z nō sicut hō. q̄ scit p̄ p̄fessionē. z q̄ deus noluit p̄dere secreta. q̄ suus
 eraditorē alijs discipulis noluit manifestare. ergo sacerdos illa que scit per
 p̄fessionē in q̄tū deus minime manifestare debet. S̄ secus est si aliq̄ alijs
 ei reuelata extra p̄fessionem

¶ Quarto notādū aliq̄s fur veniēs ad p̄fessionē volēs satisfacere lesō q̄
 est in partibz alienis nunq̄d tenet eū querere. Rūdet p̄ distincōem. q̄ vel
 iste q̄ obligat scit lesū esse in certo loco vel non. Si nō. tūc nō obligat ad
 querendū eū. s̄ facere d̄z p̄silū discreti p̄fessoris vel diocelani. Si vero scit le
 sū esse in certo loco. tūc itē est distinguendū. vel em̄ sumptus excedunt se
 ad pecuniā furatā. vel nō. si excedūt se ad furatā pecuniā tūc sumptus non
 sunt estimādi z d̄z residuū lesō p̄sentari. Si aut̄ sumptus nō excedunt se ad
 pecuniā furatā tūc nō tenet eū querere

¶ Ultimo notādū. anḡ d̄r in l̄ra. q̄ seruus q̄ subtrahit d̄no suo p̄miū
 deseruitū nō tenet ei restituere. Pro q̄ sciendū q̄ aliq̄e esse furem intelligit
 dupl̄. Uno^o vere. z sic iste d̄r fur q̄ recipit aliena sicut p̄us visum est. Alio
 mō s̄litudinarie. z sic seruus d̄r fur q̄ furat d̄no suo tantū q̄ntū est de p̄mio
 deseruito z nō plus. q̄ d̄r fur p̄ter hoc. q̄ si p̄phēderet z d̄ns vellet mali
 gnari tūc posset iudicari ad mortē. s̄ tū nō obligat restituere. z hoc in q̄tū
 furtū nō excedit p̄miū deseruitū. s̄ sola p̄fessio d̄z illud crimē tollere.

subtracta .i. ille tenet restituere sicut fur
Furta scienter emens cum fure liat scelus ipsum

.i. rapinis .i. inuenire
De spolijs sentimus idem. si non reperire

valeres .i. egenis s̄ ablatū
Personas lesas poteris. tunc pauperibz des

.i. gr̄a .i. offensoz amicos
Nomine lesorum valet hoc animabus eorum

s̄ p̄ furto s̄ illud p̄miū
Si fur vel raptor quod eis dederas dare nolunt

s̄ tantū dicere .i. fures vel raptorez furibz
Hoc est si non dent quod pro furto dederas his

.i. p̄ncipalē pecuniā .i. postules
Non capitale tuum repetas ab eis. quia iusto

s̄ illud .i. p̄uersa .i. tribuisti
Judicio perdis quod iniqua lege dedisti

p̄parasti aliq̄d .i. gr̄a restitucōis
Si tamen emisti furtum spe restituendi

s̄ cui iumentū .i. subtractā
Ut si vicini vaccam vel rem spoliatam

Summula Raymundi

.i. p. rali pecunia vacca solidos
Pro solidis tribus emisti bene que valet octo
.i. misericordie

Hoc pietatis opus est si capias solidos tres
s^c tunc vicino .i. re furata .i. vera conscientia
Et reddas furta. iubet hoc intentio sancta

Nunc autem ponit aliud documentum. et est tale Si aliquis emit scienter bona aliqua que scit furata esse talis erit reus in facto et debet puniri tanquam fur. Et eodem modo intelligendum est de spoliis. et iste qui sic emit bona furata si non potest reperire lesam. tunc illa bona debet dare pauperibus. quia hoc valebit animam lesorum. et si contingeret quod lesus repeteret sua bona furata ab illo qui emit et fur nollit ei reddere premissum pro quo emit. tunc emptor de iure perdit pecuniam pro qua emit. Sed si emisti bona furata illa intentione ut restituas lesorum pro minorum pecunia que valet. tunc exerces opus pietatis. et debes ei reddere rem furatam dum restituat tibi premissum pro quo emisti. Ponit exemplum in littera. ut si emisses vacca pro tribus solidis que valet octo. tunc non debes plus repetere nisi tres solidos. et debes lesorum restituere vacca suam.

Primo notandum. supra dicitur. si aliquis emit furtum ille erit conscientius cum fure hoc est verum si ipse scit illam rem esse furatam. si autem ignorat tunc est excusatus pro ignorantia. quia ignorantia excusat peccatum. Pro quo sciendum quod duplex est ignorantia. aliqua est ignorantia iuris. et alia est ignorantia facti. Ignorantia iuris est qua quis aliquid ignorat fieri de iure non debere. ut si quis ignoraret quod non deberet emere spoliis vel furtum. talis ignorantia minime excusat. Sed ignorantia facti est qua quis ignorat aliquid sic vel sic factum esse. ut si quis emeret aliquam rem et crederet ipsam bona fide acquisitam esse. modo si talis res esset subtracta illo ignorantia talis ignorantia excusaret eum. sed tamen quilibet tenet facere diligentiam in qua recto an illa res sit bene vel male acquisita. et si aliquam malam suspicionem invenire poterit emere non debet.

Secundo notandum. ex supra habet quod iste qui emit furtum scienter obligatur ad restitutionem sicut principalis fur. hoc tamen intelligendum est sub distinctione. quia iste qui emit furtum. vel facit scienter. vel ignoranter. Si scienter tunc obligatur ad restitutionem. Si ignoranter hoc est duplex. quia enim vel emit sub bona fide. vel mala. Unde illud dicitur emit bona fide quam aliquis scit et credit bene esse acquisitum hoc quod vult emere. Sed illud dicitur emit mala fide quam aliquis scit aliquam rem esse subtractam et tamen non vult scire. modo ille qui emit rem bona fide multos attrahit valores. Primo enim valet ad hoc. quia si talis res sit subtracta ipse non obligatur simpliciter ad restituendum. si autem fuerit restituenda tunc sua pecunia debet ei restituere ab eo qui vult hoc ablatum rehabere. Secundo prodest. quia talis potest illam rem alienare. quod tamen minime facere posset si mala fide acquisivisset. Tertio valet. quia si talis res periret ipse non obligatur ad restitutionem. Quarto valet. quia ipse potest agere in hoc contra venditorem. Si autem mala fide emisisset. tunc simpliciter tenetur ad restitutionem.

Tertio notandum. aliquis emit furtum scienter duplex. Uno modo ad restitutionem. et sic lesus debet dare ei pecuniam capitalem et recipere e contra rem subtractam. Secundo modo aliquis emit furtum non ad restitutionem. et talis amittit suam capitalem pecuniam

Qui bona naufragium patienti siue ruinam
.i. pdita .i. fracturā nauis .i. iacturā maris

Tollit vel repperit vbicunq; sit et nisi reddat
.i. inuenit .i. in quocunq; loco .i. ablata

Est reus eterne pene. precepta. statuta
.i. p̄ca .i. eterne mortis .i. mādata .i. leges

Nec consuetudo terre nec principis illum
.i. mos s̄c̄ allicui .i. hoīem

Excusant. deponatur si clericus hic est
s̄c̄ ab officio .i. sacerdos

Nic autor ponit aliud documentū de pena illoꝝ q̄ spoliāt istos q̄ passi sunt naufragiū dicens. Quicunq; spoliāt istos q̄ patiūtur naufragiū. ruinā vel iacturā. z si nō reddūt ablata rei sunt eterne pene. z istos non excusat aliq̄d p̄ceptū vel statutū p̄ncipis. nec etiam p̄suetudo terre. Et si talis est clericus tūc deponatur ab officio

Notādū p̄mo. q̄ isti patiūtur naufragiū quoz naues in mari periclitant. vel p̄pter tactū lapidū. vel p̄pter nimīā tēpestatē. Et d̄z a noīe nauis et frāgo frāgis. quasi fractura nauis. mō quicunq; spoliāt eos est reus eterne pene. Pro q̄ sciēdū. q̄ quicunq; spoliāt negotiatores vel nauigātes sunt excōicandi. Et qui spoliāt naufragiū patientes. de facto sunt excōicati. vt patz extra de raprozib; z grauius puniūtur q̄ spoliāt patientes naufragiū qz maiores reputātur spoliatores q̄ alij. qz s̄m Hostiensem in loco pallez gato. tūc naufragiū sepe fit. z ideo maior pena ibi adhibetur

Sc̄do notādū. d̄na est inter naufragiū. ruinā. iacturā. diluuiū. Nam naufragiū est fractio nauis. s̄ q̄ nauis in mari periclitat. Sz ruina est illud periculū qd̄ fit ex dissoluōe asserū vel extractu lapidū. Sz iactura est illud periculū qn̄ naute eijciūt aliq̄s res de nauib; ne sil̄ cū eis piclitent. Sz diluuiū est inūdatio aquaz vltis Et s̄ si aliq̄s deponeret res puas p̄pter aliq̄d illoꝝ eueniētū z alter eas inueniret. tūc ille tenet restituere. vt d̄c littera

Ultimo notādū. p̄ modū dubij. vtz q̄libet debeat ablata restituere. Et videt q̄ nō. qz si restitueret z ille vellet malignari. tūc ip̄e obligat̄z se pene mortis. qz incurreret sniam capitalē. z s̄ ne aliq̄s obligaret pene capitis. p̄pter h̄ tucius videt nō restituere q̄ restituere. sil̄ ip̄e restituēs. induceret si bi malā famā. qz si restitueret. tūc aliq̄ diceret. ecce illi credimus z ip̄e nob̄ recepit bona z furatus est. z sic fieret egra suspitio de illo. Rūdet vt supra dictū est. q̄ tō talis fur d̄z illa ablata recipere z d̄z illa p̄icare sacerdoti siue suo p̄fessori. z sic tūc ip̄e recipiēs reddidit illa isti cui? talia ablata fuerūt. z sic tūc ille restituēs ablata nō incurrit penā capitis nec famā malā incidit

Bens inimica deo iure spoliatur z hostis
.i. p̄ls infidelis .i. licite. s̄c̄ bonis ei? .i. iūmic?

Publicus. aut quos non munit ius imperiale
.i. manifest? s̄c̄ hoies .i. cesariū

Quicquid ab hoste rapis si iusta sit actio belli
.i. oē illud qd̄ publico .i. si bellū h̄z iustā cām